

Ekspertvelde eller demokrati?

Kommentar til Cathrine Holst

Rune J. Sørensen

Handelshøyskolen BI

Slik styrer byråkratene Norge

Utallige statsråder har fått en knekk.

DN.no

Publisert: 02.10.2010 - 12:38 Oppdatert: 18.10.2010 - 06:22

Møtet med verdens mektigste finansdepartement er tøff for de fleste statsråder.

I Magasinet lørdag skriver Dagens Næringsliv om hvordan Finansdepartementet styrer Norge.

Tidligere samferdselsminister Torild Skogsholm (V) beskriver dagen da statsbudsjettet kom til statsrådskontoret som dommedag.

- Du setter deg ned. Så rårer du alt du kan, særlig tabellene. Svettedråpene pipler frem, bokstavelig talt, for du ser at de har tatt omkamp på alt du har foreslått, og gått inn i de minste detaljer, sier hun til DN.

På spørsmål fra avisen om hvordan det var å jobbe opp mot Finansdepartementet, svarer Skogsholm:

- Ett ord: frustrerende. Med tre utropstegn. Hvem snakker om maktfordelingsprinsippet og demokrati? Finansdepartementet er en stat i staten

- **Stalinistisk detaljstyring**
Og hun er ikke alene om sine synspunkter:

- Det er rå makt som gjelder. Detaljstyringen er stalinistisk til tider, sier økonomiprofessor og tidligere arbeids- og administrasjonsminister Victor Norman (H).

- Normale politiske prosesser opphører. Byråkratene i

DN.no
DN.no-kokk Geir Skeie med nye mattips hver fredag
Se alle tipsene her
SAMARBEID MED
MATGLEDER
ULTRA

Vil belønne jakt på bilister i byene
Les mer [🗨](#) | statsbudsjettet

- En historisk satsing på vedlikehold av veier
Les mer [🗨](#) | politikk

- Sponsede lenker fra MyAd.no -

Gratis ting

Bestill gratis filmer, bøker, kosttilskudd, klær, hudkrem, barberhøvel og mye mer.

www.1gratis.no

Norvitals krill-tabletter

Inneholder Omega-3, som er viktig for hjernens utvikling.

Prøv til halv pris! Bestill her

[Annonser her?](#)

Siste fra politikk

Kina boikotter Norge og Stoltenberg
Les mer [🗨](#) | politikk

Fremskrittspartiet suser forbi Høyre
Les mer [🗨](#) | politikk

Aps fylkesledere støtter ikke kommune-
tvang

Les mer [🗨](#) | politikk

Topplederstillinger

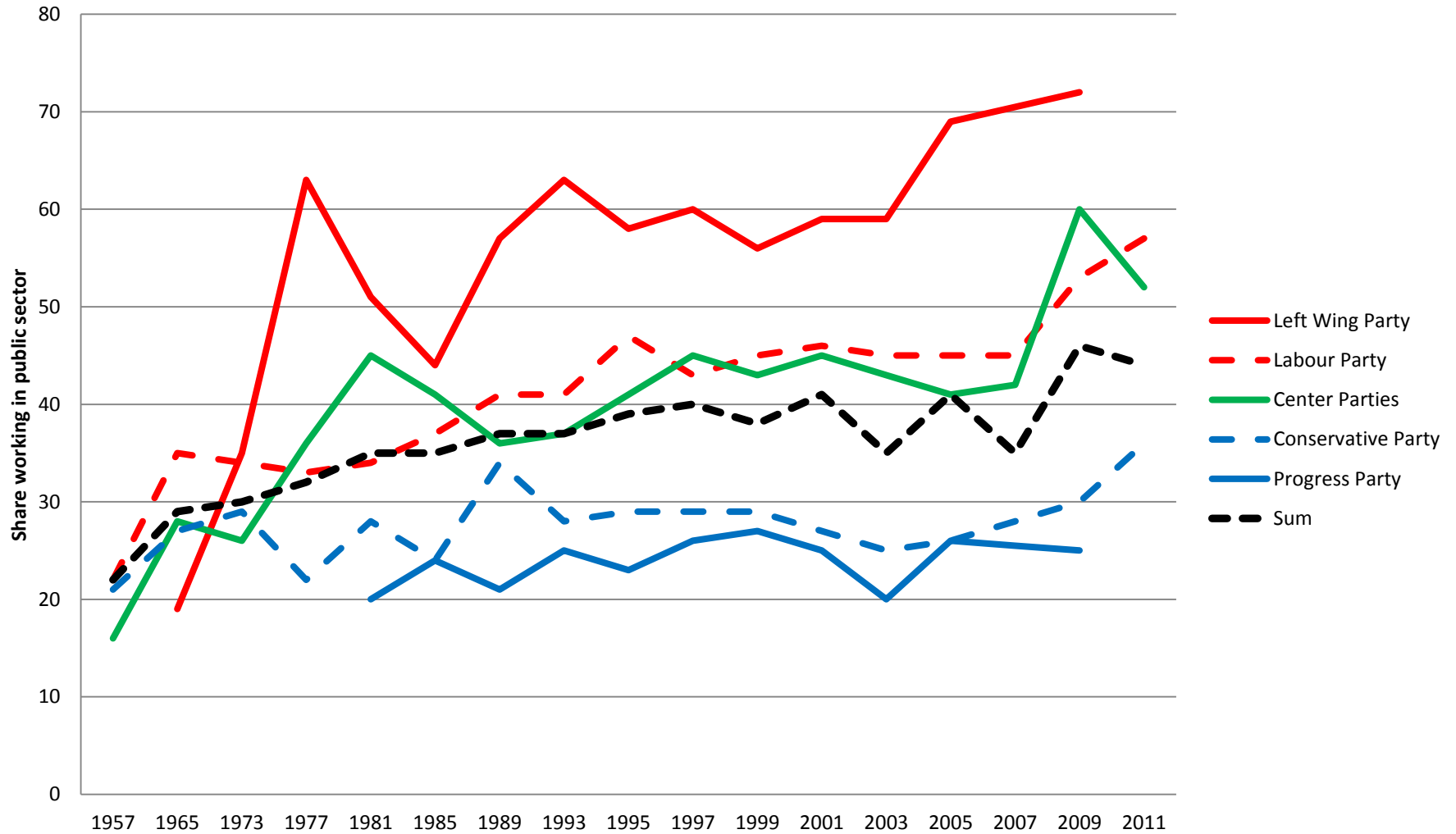
THINFILM
Finansdirektør / CFO
Thin Film Electronics ASA

OPPLAND
fylkeskommune

Fylkesrådmann
Oppland fylkeskommune

Public employees in the Norwegian political parties.

Central and local government employees as share of all employees (excluding retirees and others not working.)

Ekspertmakt I

For **lite** politisk kontroll?

Bay of pigs

For **mye** politisk kontroll?

■ To nye rapporter med knusende dom:

Nav-reformen ga færre i jobb og flere på trygd

– Jeg tror vi ville vært bedre stilt uten Nav-reformen. Tidligere fungerte systemet på et vis, men med Nav har vi havnet helt i grøften, sier trygdeadvokat Anders Andersen (66).

[Øystein Kløvstad Langberg](#)

Oppdatert: 13.mai. 2014 00:52

[Del](#) [Tweet](#) [@](#) [E-post](#) [Lagre artikkelen i leselisten](#)

Flere mennesker i arbeid og færre på stønad. Det var et av hovedmålene med Nav-reformen som ble rullet ut i de første norske kommunene høsten 2006.

Aftenposten har fått tilgang til to uavhengige rapporter fra Frischsenteret og Uni Research Rokkansenteret. De utgjør siste del i Forskningsrådets omfattende evaluering av reformen på oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet. I begge rapportene er dommen hard:

- Forskerne finner ingen positiv effekt av Nav-reformen for hverken arbeidsløse, syke, personer som går på sosialhjelp eller de som dropper ut av videregående.
- I stedet konkluderer begge rapportene med at reformen gjorde vondt verre etter at den ble innført. Den negative effekten ser imidlertid ut til å avta over tid.

- Allfor dårlig kompetanse

- Vi har pr. i dag ingen resultater som viser at reformen har oppfylt målsettingen om å få flere i jobb og færre på trygd. Men det ser ut til at reformen etter hvert går seg noe til og at overgangen fra trygd til jobb kommer opp på omtrent samme nivå som før innføringen, sier Knut Røed, seniorforsker ved Frischsenteret.

Trygdeadvokat Anders Andersen har hjulpet over 1000 klienter i saker mot

13/05/2014

DE TO RAPPORTENE

Begge rapportene tar for seg hvilken effekt innføringen av Nav har hatt på målet om å få flere i arbeid.

De tar utgangspunkt i at Nav-kontorer ble etablert på ulike tidspunkter i de forskjellige kommunene/bydelene. På den måten kan forskerne sammenligne situasjonen på steder med og uten Nav-kontorer og dermed beregne den isolerte effekten av Nav-reformen på arbeidsdeltagelse og bruk av trygdeordninger.

"Nav-reformen: Støvet legger seg etter en turbulent omstilling" er utarbeidet av Simen Markussen, Elisabeth Fevang og Knut Røed ved Frischsenteret. Den har tatt for seg Nav-reformens effekt på tre ulike brukergrupper: arbeidsledige, sosialhjelpsmottagere og personer som mottar helserelaterede ytelser.

"Vårt hovedfunn er at opprettelsen av Nav-kontorene alt i alt førte til at det tok lengre tid for både arbeidsledige og sosialhjelpsmottagere å komme i arbeid", står det i artikkelen som offentliggjøres denne uken i tidsskriftet Saketsys på arbeidslivet.

"Evaluating the Effect of a National Labour and Welfare Administration Reform (Nav reform) on Employment, Social Insurance and Social Assistance" er utarbeidet ved Uni Research Rokkansenteret i Bergen av Arild Aalvik, Karin Monstad og Tor Heige Holmås.

I løpet av 2011 hadde Nav-reformen blitt innført i hele Norge, mens de første kontorene ble opprettet høsten 2006. Forskernes data dekker tidsrommet frem til 2010/2011.

Ekspertmakt II

Byråkratisk ansvar?

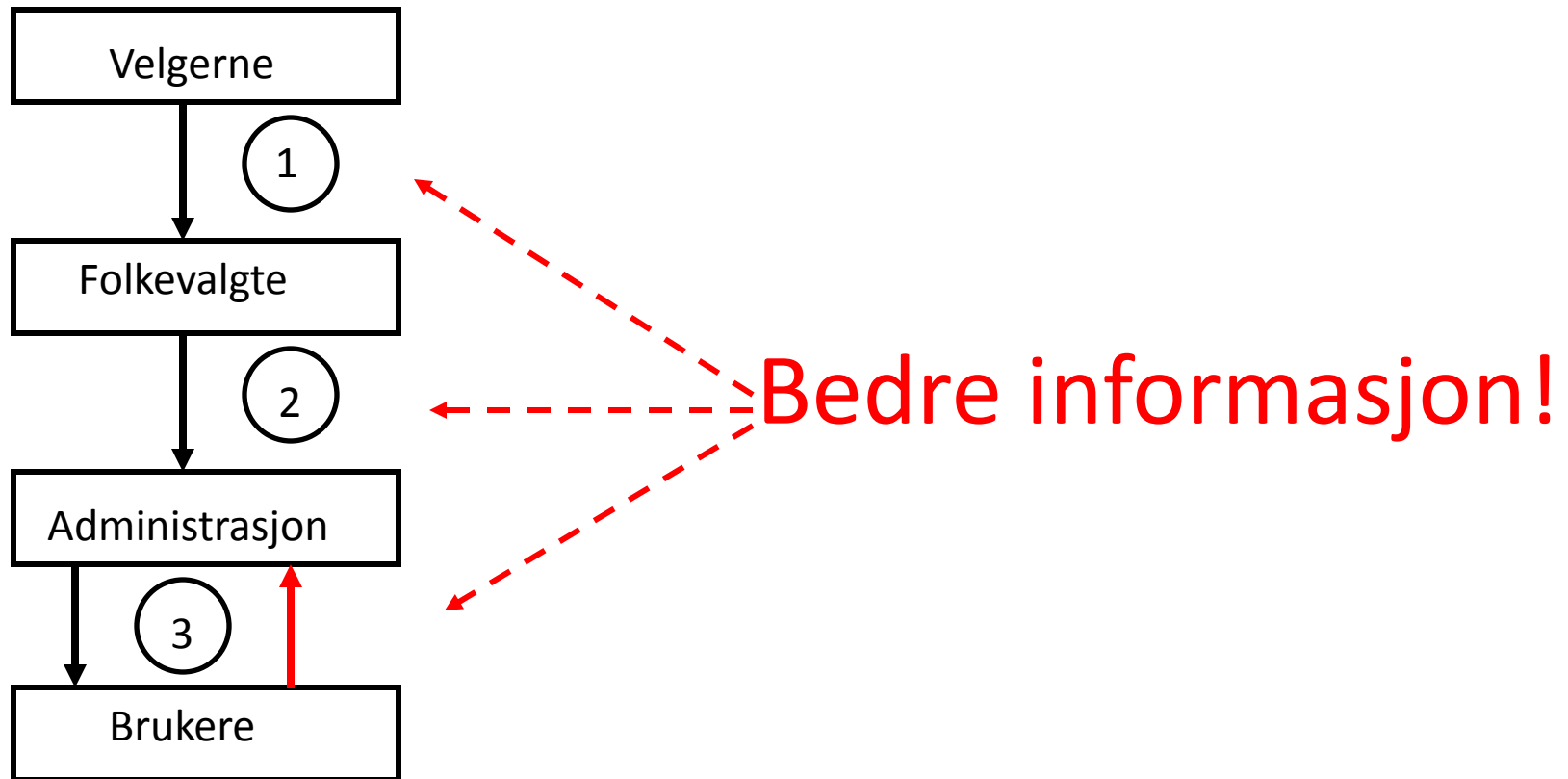
Fra NOU 2012: 14, Rapport fra 22. juli-kommisjonen

- *Angrepet på regjeringskvartalet 22/7 kunne ha vært forhindret gjennom effektiv iverksettelse av allerede vedtatte sikringstiltak.*
- *Myndighetenes evne til å beskytte menneskene på Utøya sviktet. En raskere politiaksjon var reelt mulig. Gjerningsmannen kunne ha vært stanset tidligere 22/7.*
- *Flere sikrings- og beredskapstiltak for å vanskeliggjøre nye angrep og redusere skadevirkningene burde ha vært iverksatt 22/7.*
- *Helse- og redningsarbeidet ivaretok de skadde og pårørende i akuttfasen på en god måte.*
- *Regjeringens kommunikasjon til befolkningen var god. Departementene maktet å videreføre sitt arbeid på tross av skadene.*
- *Med en bedre arbeidsmetodikk og et bredere fokus kunne PST ha kommet på sporet av gjerningsmannen før 22/7. Kommisjonen har likevel ikke grunnlag for å si at PST dermed kunne og burde ha avverget angrepene.*

Politisk opportunisme?

Transparens

Mathew D. McCubbins & Thomas Schwartz. 1984. Congressional Oversight Overlooked: Police Patrols versus Fire Alarms. *Am Jrnl of Pol Sc* 28:165-179

Fra statsvitenskapens klassikere:

Knut Dahl Jacobsen 1960. Lojalitet, nøytralitet og **faglig uavhengighet** i sentral-administrasjonen. *Tidsskrift for samfunns-forskning*, 4: 231-248.

